

4

SERGI

İnci Eviner'den 30 yılın hediyesi

Türkiye'de çağdaş sanatın güncel dönüşümünde etkin rol üstlenen öncü sanatçı İnci Eviner'in 1980'li yıllardan günümüze uzanan yaratım sürecini yansıtan 'İçinde Kim Var?' başlıklı retrospektif sergisi İstanbul Modern'de başladı. Sergi, sanatçının desenden resme, videodan yerleştirmeye, fotoğraftan heykele uzanan zengin ifade arayışının gelişim ve dönüşümünü yansıtıyor. Ferko'nun sponsorluğunda gerçekleştirilen ve İstanbul Modern Direktörü Levent Çalkoğlu'nun küratörlüğünü üstlendiği sergi 23 Ekim tarihine kadar görülebilir. Yapıların üretildiği dönemlerin toplumsal ve siyasi durumuna bir bakış atmayı da sağlayan sergi, kronolojik bir akış yerine, geçmiş ile simdiyi birbiri içerisine konumlandırarak ve sergi mekânını da sergilemenin içerisine dahil eden bir kurguyla izleyiciye sunuluyor. Eviner'le sergisini konuştuk. İhsan YILMAZ

Retrospektif bir sergi yapmak için erken değil mi? Ne hissettiniz hazırlarken?

-Retrospektif bir sergi yapmayı aslında biraz erken buldum doğrusu, 60 yaşında olmama rağmen. Çünkü inanılmaz bir tempoda üretmekteyim ve bir sürü sergim var yurtdışında, Japonya'da, Fransa'da, Şanghay'da. Fakat bu süreklilik içinde dönüp arkama baktığımda 30 seneyi aşkın bir süre var ve retrospektifi de hak ettim herhalde diye düşündüm. Çeşitli dönemleri kapsayan fakat birbiriyle diyalogu olabilecek işleri de yan yana görmek istedim. Bunu yaparken de açık bir sergi planı öngördüm. Düşeyde ve yatayda işleyen bir sergileme ve farklı bir algılama biçimi arzu etmişim. Yani her bir iş hem kendi alanını yaratıyor ve tek başına izlenebilir olsun hem de bir araya geldiklerinde büyük bir resmi oluşturabilsin.

Bütün dönemleri birbirine bağlayan şey desenleriniz sanki.

-Bütün pratiğimin temelinde desen var çünkü. 5 yaşından beri desen çiziyorum. Bir sanat pratiği olarak düşünmeden çizdiğim yıllardaki samimiyeti hiç bırakmadım. Günlük bir rutin ve çok basit bir malzeme. Benim zihnimin işleyişi ve esin kaynaklarını dönüştürme biçimim, rutinim. Dolayısıyla desen çok hâkim burada. Daha çok bir anlık ekspresyonlar bunlar, üzerinde çalışılmış şeyler değil. Ben aslında adım adım bunlarla ilerliyorum ve videolara evrilen hikâyenin başlangıcı, bu desenler. Bir de ta 90'larda kullandığım bir figürle şimdi kullandığım bir figür arasındaki paralellikleri ben bile yeniden keşfediyorum. Bu serginin böyle açık bir sergi olmasının bir iyiliği de bu herhalde. İnsan her şeyi hafızasında saklayamıyor ve yalnızca benim hafızam değil bu. Türkiye'deki sanat ortamı ve politik dönemleri de yansıtan bir retrospektif oldu.

Orpheus olmak istedim

Videolarınızı nereye koyuyorsunuz sanatsal üretiminizde?

-Video da yaptığım pratiğin bir devamı aslında. Videonun hazırlanışındaki her aşama bir atölyeye dönüşüyor ve bir ekiple yapıyoruz. Her ne kadar ben onu desenlerle, eskizlerle planlasam bile, o da bir süreç içerisinde evrilerek oluşuyor. Biraz da resim gibi videolarım. Son iki videodan biri olan 'Evden Kaçan Kızlar' New York'ta sergilendi. Onda da Harem'e benzer bir teknik var ama okunması zor. Kendi etrafında 360 derece dönen bir kamerayla kaydettim. Harem'de yan yana koyduğumuzu dairesel görüntüleri bu kez arka arkaya yerleştirdik. Burada hep farklı bir uzam arama endişesi var. Bir diğeri, 'Bana Kötü Bir Şey Oldu' videosu ise, kadınlara adadığım bir iş olsun istedim. Sözlerini ben yazdım ve şarkı söylensin istedim. Bir çeşit meydan okuma. 'Bana Kötü Bir Şey Oldu' ama şarkı söyleyerek ayakta kalmaya çalışıyorum. Sanatın böyle bir gücü var. Kötü bir şeyleri iyileştirebilir, hayata geri kazandırabilir. Burada bir Orpheus olmak istedim açıkçası. Kendi atölyemde bir sahne yarattım. Bu sahneyi yaratırken bir tiyatrocunun gibi davranmadım. Gelip gidip bir şeyler ekledim, resim yaptım bir şekilde. Bu iş ayakta kalmamanı zaferi, bir meydan okuma. Her şeye rağmen şarkı söylemek önemli burada.

Nasıl gezilmesini istersiniz serginin?

Eserleri dünyanın dört bir yanında...

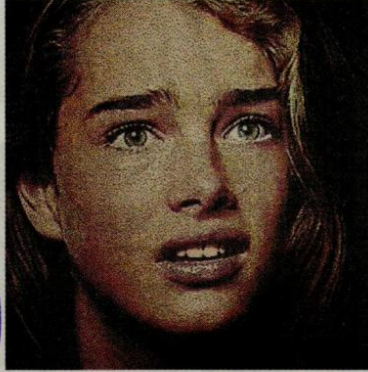
Yapıtları dünyanın dört bir yanındaki kişisel sergiler ve grup sergilerinde yer almış olan Eviner; İstanbul, Venedik, Tayvan, Selanik, Şanghay ve Busan gibi pek çok biennale davet edildi. Sanatçının yapıtları The Drawing Center, The Philadelphia Museum of Art, Thyssen-Bornemisza Art Contemporary, Massachusetts Museum of Contemporary Art, Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris ve Palais des Beaux-Arts, Lille gibi müzelerde sergilendi. 1956 Ankara doğumlu Eviner, İstanbul'da yaşıyor ve çalışıyor.

-Serginin insanlar tarafından nasıl algılanacağını merak ediyorum. Gençlik yıllarımda bir sanat izleyicisi yoktu, işlerimizi birbirimize gösterirdik. Şimdi bu izleyici oluştu. Benden genç kuşakların bu sergiyi nasıl algılayacaklarını merak ediyorum. Bugün aynı sergilerde yer aldığım arkadaşlarım benim

eski dönemlerimi hiç bilmiyor mesela, onlar çok şaşıracaktı ve ilk defa görecekler o dönemlerimi. Sevdığım bir sergiden çıkarken ben hediye almış gibi, ruhum yükselmiş olarak çıkarım. Kendimi bildim bileli üretiyorum ve şimdi bunu insanlarla paylaşıyorum. O duyguyu yaşatabilsem ne mutlu bana.

10

Korkunuzla yüzleşin

Korku, insanlığın ilk dönemlerinden itibaren sanata etki etmiş bir tema. Korkunun biçimlendirilmesi, tanımlanması ve hatta bazı durumlarda aşılması ihtiyacı yüzyıllardır sanatçıların sordukları sorulara ilham veriyor. İlk çağlardaki mağara resimlerinden ilkel toplumlardaki maskara, Munch'ın 'Çığlık' tablosundan Goya'nın '3 Mayıs 1808' isimli eserine kadar sayısız farklı örnekte gözlenebilecek korku kavramı, bireysel ve toplumsal korkulardan beslenerek günümüz sanatında da yansımalarını bulur. Korkularımız yaşamın her alanına sirayet etmeyi ve gündelik hayatta belirleyici olmayı sürdürdükçe sanatı etkilemeye de devam ediyor. Bozlu Art Project Nişantaşı, on iki sanatçının yapıtlarının bir araya geldiği 'Korku / Fear' isimli karma sergiyle bizi korkularımızla yüzleşmeye çağırıyor. Kuratörlüğünü Özlem İnay Erten'in üstlendiği sergide çeşitli disiplinlerden sanatçıların 'korku' kavramını sorgulamalarından hareketle ürettikleri yapıtları yer alıyor.

Sergi, bu insani ve toplumsal duygunun yaşama etkilerini araştıran; "Korku nedir? Tanımlanabilir mi? Nerede ve nasıl şekillenir? Nelere etki eder? Dahası, korkunun sanat aracılığıyla aktarılması, hatta aşılması mümkün müdür?" gibi sorulardan yola çıkıyor. Ali Alışır, Beyza Boynudelik, Aydın Büyüktas, Hakan Çınar, Evren Erol, Nur Gürel, Tülay İçöz, Kazım Karakaya, Çağatay Odabaş, Meliha Sözeri, Özer Toraman ve Semih Zeki'nin yapıtlarıyla katıldığı sergi 31 Ağustos 2016 tarihine kadar Salı-Cumartesi 10.00-19.00 saatleri arasında Bozlu Art Project Nişantaşı'nda görülebilir. Adres, Teşvikiye Cad. İsmet Apt. No:45/1 Nişantaşı, İstanbul.

11

Ustalar ve eserleri

Galeri Eksen'de açılan 'Türk Resminden' adlı karma sergi, Türk plastik sanatlarından birbirinden önemli sanatçıların farklı dönemlerden eserlerini bir araya getiriyor. Sergide Alaettin Aksoy, Özdemir Altan, Erdal Alantar, Aliye Berger, İlhan Berk, Sabri Berkel, Hasan Vecih Bereketoğlu, Cihat Burak, Begüm Canel, Ezgi Demirel, Nejat Melih Devrim, Abidin Dino, Sadi Diren, Gürdal Duyar, Saim Dursun, Yücel Dönmez, Abidin Elderoğlu, Turan Erol, Nejat Erem, Çağdaş Erçelik, Rafet Ekiz, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Seniye Fenemen, Lina Gabuzzi, Haşım Nur Gürel, Ergin İnan, Kemal İncesu, Zeki Faik İzer, Nebahat Karyağdı, Sabit Karamani, Gülsün Karamustafa, İzzet Kanzler, Özlem Köroğlu, Füreyya Koral, Komet, Leopold Levy, Zafer Malkoc, Fikret Mualla, Abdurrahman Öztoprak, İrfan Önürmen, Aylin Örlüçü, Saim Özeren, Mehmet Pesen, Orhan Peker, Tuncay Saydam, Hasan Sarıtaş, Güngör Taner, Güzin Tangör, Ünsal Toker, Elif Tolun, Adnan Turani, Ertuğrul Tuna, Funda İyce Tuncel, Mehmet Uygun, Su Yücel gibi sanatçıların resimlerinin yanında heykel, seramik, fotoğraf ve özgün baskı dalında da küçük/büyük ebatlı eserleri yer alıyor. Sergi, 25 Temmuz'a kadar ziyaret edilebilir. Adres: Maçka Caddesi No:29 Nişantaşı, İstanbul.